

Fólkaskúlin í broyting

Hans Erland í Brekkunum, Felagsskúlin á Oyrarbakka:

Framhaldsdeild burturav riggar væl

- Eg eri ikki samdur við teimum, sum siga, at næmingurin skal vera í sama umhvørvi øll skúlaárin. Tað kann vera heppið fyri næmingin, at hann skiftir skúla. Hann skal kortini læra at standa á egnum beinum. Á okkara skúla koma allir næmingar við somu fyrirtreytum: Eingin hevur verið har áður - umhvørvið er nýtt fyri øll, sigur Hans Erland í Brekkunum m. a. í kjakinum um at leggja saman framhaldsdeildir.

EIRIKUR LINDENSKOV

Av teimum seytjan framhaldsdeildum, sum vit hava í Føroyum, er bert ein, sum bara er framhaldsdeild. Tað er Felagsskúlin á Oyrarbakka. Hesin skúli byrjaði sum eitt realskúli í 1971 og í 1974 gjørdist hann ein vanligur almennur skúli.

Tað vóru kommunurnar í Sundalagnum og har um vegir, sum tóku seg saman at gera eina felags framhaldsdeild. Í dag koma næmingar úr tíggu bygdum á henda skúla. Hesar bygdur eru allar bygdurnar í Norðstreymi frá Kollafirði og norður til Tjørnuvíkar, og á Eysturoynni bygdurnar frá Oyri norður til Eiðis, Funningur, Gjógv og Funningfjørður.

Vit hava vent okkum til skúlastjóran á Felagsskúlanum, Hans Erland í Brekkunum, og spurt hann, hvørjar royndir tey hava av eini framhaldsdeild, har næmingarnir hava so ymsa bakgrund, og har øll fyrstu ferð koma í áttanda flokk.

Øll á jøvnum fœti

Tá allir næmingar nira koma fremmandir í áttanda flokk, eru øll eins fyri. Tey skulu sjálvandi finna seg til rættis, men tað sum eyðkennir er, at øll koma frá øðrum skólum, móttvegis sum aðrastaðni, at tað er ein minni bólkur sum kemur inn í ein stórri bólk, greiðir Hans Erland frá.

Modernaðu petagokarnir siga, at tað er av alstórum týðningi, at næmingur in er í sama umhvørvi øll skúlaárin. Hann verður verri fyrri, um hann skiftir umhvørvi. Vit spurdu Hans Erland, um hann ikki hevur merkt hetta.

- Yvurhøvið ikki. - Eg eri als ikki samdur við hasum sjónarmiðinum. Næmingarnir skulu fyrr ella seinni læra at standa á egnum beinum, og við at skifta umhvørvi kann vera, at aðrir trupulleikar, sum vit her á skúlanum ikki kenna, av sær sjálvum verða loystir. Vit hava havt næmingar, sum hava havt trupulleikar, og sum eru loystir við, at næmingurin á henda hátt hevur skift skúla, men tað vil ikki siga, at hetta altíð er loysnin.

Onkuntíð er tað betur hjá okkum lærarum ikki at kenna bakgrundina. Men nú eri eg ikki maður fyrri at koma við eini útgereining av hesum viðurskiftunum, men royndirnar hjá okkum eru góðar hesi árin, skúlin hevur verið.

Ivasamt hvussu stór

Vit spurdu Hans Erland í Brekkunum, hvat hann við sínum royndum heldur um at leggja allar framhaldsdeildirnar í Havn saman í eina.

- Eg kann út frá mínum royndum siga, at okkara skúli, sum er ein framhaldsdeild burturav virkar væl. Tað sum bæði næmingar og lærarar halda er gott, er at allir næmingar nira koma »nýggir« til skúlan. Men eg vil eisini leggja afturat, at okkara framhaldsdeild ikki so stór - ikki stórr enn so, at vit hava gott yvirlit. Vit hava vanligu tvey og

Felagsskúlin á Oyrarbakka hevur bara framhaldsdeild. Allir næmingarnir koma »nýggir« í áttanda flokk. (savnmynd)

trý spor, okkurt um 150 næmingar. Men hvussu tað verður við eini framhaldsdeild í Havn við 500 - 600 næmingum, veit eg ikki - men valmöguleikarnir verða stórir.

- Men við teirri skipn, sum Landsskúlafrýsitingin býtur út tímar eftir til skúlar, verður tað ein katastrofa. Vit, sum bara hava framhaldsdeild hava verið fyrri stórum vanbýti, tí frýmilin teir nýta, er gjørdur til skúlar við barnaskúla og framhaldsdeild - tí fáa vit lutvist nógv færri tímar.

- Broyta teir ikki kvotu-býti, men gera eina framhaldsdeild í Havn, og býta tímarnar eftir sama leisti sum nú, rúka leysliga mett eini 15 lærarastørv í Havn, sigur Hans Erland í Brekkunum. Hann hevur leingi stríðst við skúlamyndugleikarnar, tí teir ikki vilja rætta tær villur, teir sjálvir gera. Hann heldur, at um allir skúlar ikki verða viðfarnir á sama hátt, ber als einki til.

- Tað fœrir ikki til nakað, at leggja skúlar saman og so revsa teir afturfyrir - tá er lit-ið vunnið, sigur Hans Erland í Brekkunum at enda.

Vit hava 17 framhaldsdeildir

Landsstýrismaðurin í skúlamálum, Eilif Samuelsen ætlar at fremja umfatandi sparingar í skúlaverkinum. Møguleikin at leggja niður smáar bygdaskúlar er nevndur - og eisini at leggja niður onkrar av smærru framhaldsdeildunum.

EIRIKUR LINDENSKOV

Vit hava í blaðnum í dag spurt nøkur fólk, ið hava við skúla at gera, um teirra hugsan um at leggja saman framhaldsdeildir.

Hetta er sjálvandi eitt eynt mál, tí eingin vil missa vunnin rættindi, og soleiðis er eisini við skúlanum. Har skúli er komin, vil fólk ikki av við hann aftur. Hetta er sjálvsagt náttúrligt - serliga tá hugsað verður um smáu bygdurnar. Men, sum fleiri fara fram, vilja vit varðveita skúlamynstrið í Føroyum, so mugu vit gera okkum greitt, hvussu nógv tað kostar.

Tá tosað verður um framhaldsdeildir, er støðan ódrívi. Tað er eitt mark fyrri, hvussu lítill ein framhaldsdeild kann vera, og tí eru tað tey, ið halda, at fleiri av teimum smærru framhaldsdeildunum áttu at verða lagdar saman við stórru deildunum. Eisini kundu vit hugsað okkum at deildirnar í Havn og í Klaksvík vórðu lagdar saman.

Tilsamans hava vit 17 framhaldsdeildir. Allir skúlar hava eisini barnaskúla - uttan Felagsskúlin á Oyrarbakka, sum er einasti skúli í Føroyum, sum bara hevur framhaldsdeild.

Framhaldsdeildirnar eru:

Ziskatraðarskúli í Klaksvík
Skúlin við Ósánna í Klaksvík
Fuglafjarðar skúli
Runavíkar skúli
Tofta skúli
Stranda skúli
Felagsskúlin á Oyrarbakka
Tórshavnar Kommunuskúli
Eysturskúlin í Havn
Venjingarskúlin í Havn
Argja skúli
Vestmanna skúli
Sørvágs skúli
Sandoyar Meginskúli
Hvalbiar skúli
Tveroyrar skúli
Vágs skúli

Verður hugt nærri eftir hesum framhaldsdeildum, so eru onkrar, sum eru smáar, og fleiri liggja rættuliga stutt frá hvørjari aðrari, at næmingar væl kunnu flytast ímillum.

Nevnt hevur verið, at tær fyra framhaldsdeildirnar í Havnar kommunu - kundu verið lagdar saman. Báðar í Klaksvík kundu somuleiðis verið lagdar saman. Á Skálafjørðinum eru trýggjar, Stranda skúli, Runavíkar skúli og Tofta skúli. Í Hvalba og í Sørvági eru sera smáar framhaldsdeildir, og har er heldur ikki langur vegur til næsta skúla.